

Nog tot 2090 'goud' winnen

Steengroeve kalk

SIBELCO-MANAGERS PIET JASPERS EN GERARD TEN DOLLE BIJ DE STEENGROEVE. JAN RULAND VAN DEN BRINK

Tot het jaar 2090 kan Sibelco nog vooruit met het afgraven van kalk in de steengroeve van Winterswijk. „Althans, zolang ons product nodig is in de asfalt- en betonindustrie”, maakt manager Gerard ten Dolle als voorbehoud.

TANJA KITS

De bijzondere kalklaag ten noorden van Winterswijk is 4 kilometer lang en 500 meter breed. Door een speling in de aardverschuivingen miljoenen jaren geleden ligt deze laag hier dicht aan de oppervlakte. In 1932 was het transportbedrijf Hannink die het 'goud' in de Winterswijkse bodem ging winnen. Hannink haalde namelijk al vrachtwagens vol kalk uit Duitsland voor de wegenindustrie.

„Die kalk kunnen we zelf ook afgraven hier in Winterswijk, bedacht hij in de crisisjaren", vertelt Gerard ten Dolle, sitemanager van Sibelco in Winterswijk. „Maar de kalk bleek helemaal niet geschikt voor rechtstreekse toepassing in de wegenbouw. Het spoelde zo weg. In de landbouw had het wel nut, want door de vermalen kalksteen over het land uit te strooien kon de PH-waarde van de steeds zuurder wordende landbouwgrond worden opgekrikt." Een toepassing van de kalk uit de groeve die overigens nog steeds wordt gebruikt.

Na de Tweede Wereldoorlog werd er wel met de Winterswijkse kalk een toepassing voor de wegenindustrie bedacht. Het kalksteenmeel blijkt namelijk ideaal als verhardend vulmiddel voor asfalt waarin het zachte bitumen is verwerkt. „We werken nauw samen met de Nederlandse asfaltindustrie en proberen een steeds beter mengsel te produceren", vertelt Ten Dolle, die bij Sibelco begon als hoofd van het laboratorium. Vol trots laat hij een monster zien van zeer open asfalt beton (zoab) waar het Winterswijkse kalksteen in is verwerkt. „Een Nederlandse uitvinding die het geluid op wegen met 10 decibel reduceert."

Het is niet alleen de kalksteen die voor de verharding van het asfalt zorgt. „Daarnaast leveren we een mix van kalk en reststoffen voor asfalt en beton. We gebruiken reststoffen van onder meer de wateronthardingsbedrijven, waterzuivering en vliegassen van de slib- en afvalverbrandingsinstallaties. Door dit hergebruik wordt bijgedragen aan de circulaire economie."

Het hart van de fabriek aan de Steengroeveweg, waar 25 mensen in vaste dienst werken, zijn de grote molens waar het opgegraven kalk en andere grondstoffen worden vermalen tot een fijn poeder. Om de productie voor de asfalt- en betonindustrie bij te houden, draait de fabriek door de week 24 uur per dag. „Door de corona en de stikstofproblemen in Nederland staat de wegeaanleg op een lager pitje. Dat merken wij ook", erkent duurzaamheidsmanager Piet Jaspers van het Antwerpse hoofdkantoor van Sibelco, dat wereldwijd 145 vestigingen telt. „Wij produceren in Winterswijk namelijk alleen naar behoefte. We hebben geen voorraad. We zijn net een soort bol.com: wat je vandaag om 14.00 uur bestelt, krijg je morgen per vrachtwagen geleverd." Inmiddels is Sibelco in steengroeve nummer 4 aan het werk. Nummer 2 is al teruggegeven aan de natuur. In deze groeve broedt al jaren een oehoe. Groeve nummer 3 is jaarlijks in gebruik bij het Steengroevetheater, waar in de zomer bijzondere theaterspektakels worden uitgevoerd. En een deel van groeve 3 is bestemd voor paleontologisch onderzoek en rondleidingen van de VVV.

Fossielen

Aan de rand van groeve 4 is het bezoekerscentrum van stichting Terra Temporalis gepland. Een plek waar bezoekers de afgegraven steengroeve kunnen overzien en de gevonden fossielen kunnen bewonderen. Het onderzoek naar fossielen en mineralen in de steengroeve is al vele jaren gaande, door professionele en amateurpaleontologen. Er worden bijzondere ontdekkingen gedaan, onlangs door paleontoloog Jelle Reumer in het boek 'Gids voor de Winterswijkse steengroeve' beschreven. De fossielen hebben een ouderdom van ongeveer 245 miljoen jaar en bieden een unieke blik op de Nederlandse prehistorie.

Voor Sibelco liggen de groeve 5 en 6 nog in het verschiet. Het is nu nog landbouwgrond. Maar als alle vergunningen en bestemmingsplanwijzigingen rond zijn - een proces van zeker tien jaar - kan ook daar begonnen worden met kalkwinning. Als de vergunningen binnen zijn, kan Sibelco nog zeker zeventig jaar vooruit. Oftewel tot het jaar 2090. „Als we dat halen“, zegt Piet Jaspers. Hij houdt een slag om de arm.

„In Europa ligt de wens om in 2050 een circulaire samenleving te hebben. Dus dan zou het delven van grondstoffen niet meer nodig zijn. Dan zouden we asfalt moeten maken van alleen reststoffen. Ik weet het niet. Ik denk dat er altijd behoefte blijft bestaan aan primaire grondstoffen.“
